

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2021

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa, perhepäivähoidossa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuoroahoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu. Suunnitelma tukee esimiesten ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoitossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään. Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2021 ammattitaitoisen kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistetaan määräaikaista työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi lisään-

tyneen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvapaat) varalle varataan tarvittavat henkilöstöresurssit. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kysynnän lisääntyminen vaatii määräraikaisten perhepäivähoitajien (2 kpl) palkkausta myös tulevalla talousarviovuodella. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen edellyttää vähintään yhden osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen. Varhaiskasvatuksen kuraattoripalveluihin varataan 1 pv/vko. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut 1 pv/kk ostetaan Kangasalan kunnalta. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelutarve on lisääntynyt ja varaudutaan nostamaan ostettava määrä 2 pv/kk.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty useita hankerahoituksia toimintavuodelle 2020-2021. Hankerahaa on saatu mm. koronan haitallisten vaikutusten ehkäisyyn ja tasa-arvon edistämiseen. Saaduilla hankerahoilla on lisätty henkilöstöresurssia, hankittu koulutusta ja tehty välinehankintoja. Sivistystoimenjohtaja hakee aktiivisesti uutta rahoitusta myös vuoden 2021 aikana.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristöstä	Tarjoamme laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta kaikille lapsille ja perheille	Varhaiskasvatuksen käytöstaste Asiakastytyväisyyskyselyt	Varhaiskasvatuspalvelut ovat tavoittaneet kattavasti alle kouluikäiset. Ikäryhmittäin varhaiskasvatuspalveluiden piirissä on 80-100% alle kouluikäisistä lapsista. Henkilöstöresurssi on pystytty pitämään suhdeluvun mukaisena. Asiakastytyväisyyskyselyt järjestetään syksyllä 2021. Palveluohjaus ja asiointi vanhempien kanssa toimii kunnassa yksilöllisesti ja perheen tilanteet räätälöiden.
Vahvistamme työntantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön työtyytyväisyyskysely Koulutuspäivien määrä	Henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittu henkilökohtaisilla kehityskeskusteluilla, järjestetyllä hyvinvointi illalla, ergonomisella työvuorosunnittelulla. Palvelutarpeen lisääntyessä on huolehdittu riittävästä henkilöstö resurssista lakisääteisesti suhdelukua noudattaen. Sijaisia on ollut saatavilla riittävästi. Koulutukset ovat toteutuneet webinaareina. Etäkoulutuksiin osallistuminen on mahdollistunut, koska matka-aikaan ennen kulunut aika on jäänyt pois. Varhaiskasvatuksen opettajien määrä on lisätty kolmeen 1.8.2021 alkaen. Uudella varhaiskasvatuksen opettajalla on varhaiskasvatuksen erityisopettajan pätevyys. Erityisen tuen palvelut toteutetaan näin ollen oman kunnan palveluna.

			Vuoden 2021 aikana on neuvolan, opetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä luotu varhaisen tuen palveluverkko, jonka tavoitteena on ollut luoda polkukaavio tuen palveluiden piiriin.
--	--	--	--

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen €	Toteutuma 30.11.2021	Poikkeama	Toteutuma %
Varhaiskasvatus						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot	69 500		69 500	51 519,44	17 980,56	74,1 %
Tuet ja avustukset		38 000	38 000	55 226,73	-17 226,73	0,0 %
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	69 500	38 000	107 500	106 746,17	753,83	99,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	583 560	23 070	606 630	651 645,27	-45 015,27	107,4 %
Palvelujen ostot	26 570	9 000	35 570	27 978,64	7 591,36	78,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	6 950		6 950	10 445,59	-3 495,59	150,3 %
Avustukset	45 000		45 000	52 486,50	-7 486,50	116,6 %
Vuokramenot						
Muut menot			0	952,60	-952,60	
menot yhteensä	662 080	32 070	694 150	743 508,60	-49 358,60	107,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-592 580	5 930	-586 650	-636 762,43	50 112,43	108,5 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	11 420		11 420	10 465,07		
Tulot	5 000		5 000		5 000,00	0,0 %
Menot	262 480		262 480	204 420,22	58 059,78	77,9 %
KOKONAISTULOT	74 500	38 000	112 500	106 746,17	5 753,83	94,9 %
KOKONAISMENOT	935 980	32 070	968 050	958 393,89	9 656,11	99,0 %
NETTO KUSTANNUS	-861 480	5 930	-855 550	-851 647,72	-3 902,28	99,5 %

Yhtenäiskoulu

Vastuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa esiopetuksessa ja perusopetuksessa noudatetaan vuoden 2016 opetussuunnitelmia. Lukion juniorit opiskelevat vuoden 2021 opetussuunnitelman sekä seniorit ja abit vuoden 2016 opetussuunnitelman mukaan. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Yhtenäiskoulussa kiinnitetään lukuvuonna 2021—2022 erityistä huomiota mm. sujuvaan kouluarkeen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen sekä alaluokilla oppilaiden vaikutusmahdollisuuksien kehittämiseen ja yläluokilla ja lukiossa oppilaiden ja opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen ja tasapuoliseen kohteluun. Lukuvuonna 2021—2022 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Kulttuurinen moninaisuus rikkautena*. Lukuvuoden painopistealueita pyritään nostamaan esille sekä perusopetuksen että lukion arjessa useilla eri tavoilla, mm. jokainen opettaja tuo kulttuurista moninaisuutta (mm. saamelaisuus, romanikulttuuri, kansainvälisyys) esille omista oppiaineistaan aina, kun se luontevasti sopii tilanteeseen; opettajat pyrkivät pääsemään osallisiksi kansainvälisistä projekteista ja eTwinningistä sekä saamaan koululle vierailijoita, esim. vaihto-opiskelijoita; osa luokista hankkii itselleen kummiluokan ulkomailta, ja ruokalistalla voidaan huomioida kansainvälisyys esim. teemaviikkona.

Yhtenäiskoululle on myönnetty hankerahoituksia lukuvuodelle 2021—2022. Hankerahaa on saatu mm. koronan haitallisten vaikutusten ehkäisyyn, tasa-arvon edistämiseen, lukiolaisten liikuttamiseen ja harrastetoiminnan Suomen mallin toteuttamiseen. Saaduilla hankerahoilla on lisätty henkilöstöresurssia ja toteutetaan harrastetoimintaa osana koulupäivää ns. pitkällä välitunnilla. Sivistystoimenjohtaja hakee uutta rahoitusta mahdollisuuksien mukaan.

Koronapandemian mukanaan tuomiin muutoksiin mm. koulupäivien järjestelyissä pyritään vastamaan mahdollisimman hyvin huomioiden paikallinen tilanne. Koululle on laadittu varautumissuunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa.

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä. Uuden koulurakennuksen valmistuminen vuodenvaihteessa 2021/2022 on yksi vetovoimaa lisäävä tekijä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Jämsän sosiaali- ja terveystoimen sekä Jämsän sivistystoimen kanssa. Koulupsykologipalvelut toteutetaan yhteistyössä Mäntänvuoren Terveiden kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristöstä	Tarjoamme laadukasta ja turvallista opetusta kaikille lapsille ja nuorille	Oppilaiden ja opiskelijoiden tyytyväisyyskyselyt	Vuoden aikana oppilaat ja opiskelijat vastasivat useisiin kyselyihin, mm. Kouluterveyskyselyyn 2021, lukuvuositaiseen koulun toiminnan arviointiin sekä yhtenäiskoulun johtokunnan toimeksiannosta toteutettuun Hyvän mielen kyselyyn. Lisäksi toteutuivat 5. ja 8. luokan fyysisen toimintakyvyn Move!-mittaukset. Kyselyjen tulokset olivat varsin positiivisia, mutta kehitettävää on toki edelleen. Lukuvuoden 2021—2022 kehittämistavoitteet on muodostettu näiden perusteella.
Vahvistamme työnantaja-kuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön työtyytyväisyyskysely Koulutuspäivien määrä	Vuoden aikana ei tehty kunnan yhteistä työtyytyväisyyskyselyä. Hyvinvoinnista kuitenkin on huolehdittu mm. tyhy-aamupalojen ja yhteisten tapahtumien muodossa sekä reagoimalla kehityskeskusteluissa esille nousseisiin epäkohtiin. Koronapandemian vuoksi kouluttautuminen on ollut aiemmasta poikkeavaa, sillä verkkokoulutukset ovat helpottaneet osallistumista. Henkilöstön koulutuspäivien määrä vaihtelee välillä 0—16,75. Keskimäärin jokainen on kehittänyt pedagogista osaamistaan 4,7 koulutuspäivän ajan. Koulutuspäivä on 6 h yhtäjaksoinen tai useammasta jaksosta koostuva koulutus.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen €	Toteutuma 30.11.2021	Poikkeama	Toteutuma %
Yhtenäiskoulu						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	21 810		21 810	18 017,80	3 792,20	82,6 %
Maksutulot	500		500	230,65	269,35	46,1 %
Tuet ja avustukset	22 500	30 000	52 500	125 550,14	-73 050,14	239,1 %
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	44 810	30 000	74 810	143 798,59	-68 988,59	192,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 771 300	-470	1 770 830	1 503 108,80	267 721,20	84,9 %
Palvelujen ostot	412 010		412 010	325 277,16	86 732,84	78,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	82 420	15 000	97 420	75 457,47	21 962,53	77,5 %
Avustukset				1 000,00		
Vuokramenot	33 000		33 000	31 524,08	1 475,92	95,5 %
Muut menot	2 620		2 620	2 231,61	388,39	85,2 %
menot yhteensä	2 301 350	14 530	2 315 880	1 938 599,12	377 280,88	83,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-2 256 540	15 470	-2 241 070	-1 794 800,53	-446 269,47	80,1 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	609 630		609 630	442 511,20	167 118,80	72,6 %
KOKONAISTULOT	44 810	30 000	74 810	143 798,59	-68 988,59	192,2 %
KOKONAISMENOT	2 910 980	14 530	2 925 510	2 381 110,32	544 399,68	81,4 %
NETTO KUSTANNUS	-2 866 170	15 470	-2 850 700	-2 237 311,73	-613 388,27	78,5 %

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja, vastaava kirjastonhoitaja (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistyksen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kirjaston toimintaan. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Tällä hetkellä ovat käynnissä ikäihmisten ja varhaiskasvatuksen 3-vuotiset liikuntahankkeet. Liikuntapaikkarakentamiseen haetaan uusia rahoituksia sekä Leaderistä että aluehallintovirastolta. Vuonna 2021 on tarkoitus investoida mm. senioripuistoon.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita. Nuorisopalveluille etsitään uusia toimitiloja, joissa toimintaa voidaan toteuttaa laadukkaasti. Nuorisiohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään vastaavan kirjastonhoitajan johdolla. Nimike muutetaan myöhemmin kirjasto- ja kulttuuripalveluiden esimieheksi. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään tehostamalla omatoimikirjaston käyttöä ja päivittämällä asiakaskoneita yms. Kulttuuritoimi koordinoi Tampere 2026 -kulttuuripääkaupunkihakua Kuhmoisten osalta.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Pidämme yllä monipuolisia harrastamispaikkoja ja autamme harrastusmahdollisuuksien koordinoinnissa ja markkinoinnissa. Keskitymme erityisesti liikuntaharrastusten kehittämiseen	Tarjoamme laadukkaita kirjastopalveluita ja kehitämme kulttuuritoimintaa Tarjoamme monipuolisia liikunta- ja nuorisopalveluita sekä panostamme liikuntapaikkoihin	Asiakastyytyväisyyskyselyt Asiakasmäärät	Epidemia-ajan rajoituksista johtuen suhteellisen tavanomainen asiakaspalvelutoiminta pääsi alkamaan syyskuusta alkaen, joten varsinaisia asiakastyytyväisyyskyselyjä ei ole vuoden 2021 aikana tehty Epidemia-ajan asiakasmääristä yhteenveto toimintakertomuksen yhteydessä. Omatoimikirjasto ja digi-neuvonta avattiin 1.7.2021 ja niihin liittyen on järjestetty opastusta ja neuvontaa koronarajoitukset huomioiden. Kirjaston näyttelytoiminta avattiin uudelleen toukokuun alussa ja asiakasmäärät palautumassa ennalleen. Riihigallerian näyttely ”Helmiä Pirkanmaalta” keräsi n. 1500 kävijää, palaute oli pääosin myönteistä. Kulttuuritoiminnan kehittämiseksi on osallistuttu loppuvuoden 2021 aikana hankkeeseen Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla Nuorisotila ja liikuntapalvelut toimivat alueellisten epidemiarajoitusten mukaisesti lapsille ja nuorille. Kuntosali avattiin rajoitetusti 3.5. alkaen.

Vahvistamme työnantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen.	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Henkilöstön tyytyväisyyskysely Koulutuspäivien määrä	Oman työn arvioinnin menetelmä on otettu käyttöön digi-neuvonnassa. Kirjaston tyköpäivä syyskuussa; liikunta- ja nuorisotoimi vietti tyköpäivän 25.10. Kauppi Sport Centerissä ja perehtyi myös HLU:n toimintaan. Ei toteudu v. 2021. Koulutukset ovat toteutuneet webinaareina. Kirjaston henkilöstö on osallistunut aktiivisesti etänä järjestettyihin alueellisiin kirjastoalan koulutuksiin, samoin nuorisotoimi ja liikunnanohjaaja: vihapuheesta dialogiin, haastavan käytöksen kohtaaminen, Vaikuta!-teemapäivä, mielenterveys voimaksi, turvallisesti verkossa ja nepsy-koulutus.
Kannustamme kuntalaisia osallistumaan ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä	Nuorten kuuleminen	Osallistuminen toimielinten kokouksiin /aloitteet	Nuorisovaltuutettuja kuultiin yhtenäiskoulun johtokunnassa, sivistyslautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa. Nuorisovaltuusto kokoontui kuusi kertaa.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 30.11.2021	Poikkeama	Toteutuma %
Elämänlaatu palvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	11 000		11 000	13 622,83	-2 622,83	123,8 %
Maksutulot	15 350		15 350	5 309,08	10 040,92	34,6 %
Tuet ja avustukset	6 000	7 500	13 500	28 500,00	-15 000,00	211,1 %
Vuokratulot						
Muut tulot	6 450		6 450		6 450,00	0,0 %
tulot yhteensä	38 800	7 500	46 300	47 431,91	-1 131,91	102,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	338 680	-2 600	336 080	326 779,88	9 300,12	97,2 %
Palvelujen ostot	93 070		93 070	60 890,64	32 179,36	65,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	47 570		47 570	53 769,53	-6 199,53	113,0 %
Avustukset	6 500		6 500	845,00	5 655,00	13,0 %
Vuokramenot	4 800		4 800	4 017,97	782,03	83,7 %
Muut menot	580		580	-1 173,31	1 753,31	-202,3 %
menot yhteensä	491 200	-2 600	488 600	445 129,71	43 470,29	91,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-452 400	10 100	-442 300	-397 697,80	-44 602,20	89,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	32 540	4 230	36 770	33 720,06	3 049,94	91,7 %
Tulot						
Menot	73 110		73 110	56 578,55	16 531,45	77,4 %
KOKONAISTULOT	38 800	7 500	46 300	47 431,91	-1 131,91	102,4 %
KOKONAISMENOT	596 850	1 630	598 480	535 428,32	63 051,68	89,5 %
NETTO KUSTANNUS	-558 050	5 870	-552 180	-487 996,41	-64 183,59	88,4 %

Ruokapalvelut

Vastuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on laeilla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailta ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi jakelukeittiö ja kolme valmistuskeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa tällä hetkellä käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu KuntaPro Oy:n toimesta. Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Kuhmoisten palvelutalon asiakkaiden ja henkilökunnan ateriat sekä kotiateriat
- Veljestuvan lounaat
- Terveysaseman potilaiden ja henkilöstön ateriat
- Toimintakeskuksen lounaan
- Asuntolan lounaan sekä päivällisen
- Päiväkodin ateriat
- Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuosittelun mukaista ruokaa. Ruokalistasuunnittelu perustuu aina viimeisimpiin valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuosituksiin. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset, syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskeljaruokailusuositus, ikääntyneiden ravitsemussuositukset sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatutantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2017 - 2021	Tavoitetaso 2021	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Pidämme huolta lapsiperheiden hyvinvointia edistävästä palveluista ja toimintaympäristöstä	Tarjoamme laadukasta ja maittavaa ruokaa	Päiväkodin ja yhtenäiskoulun tyytyväisyyskyselyt	Tyytyväisyyskyselyitä ei keritty syksyllä toteuttaa. Odottelemme webropol-ohjelmaa avuksi kyselyiden toteuttamiseen.
Vahvistamme työntantajakuvaamme ja palveluiden laatua panostamalla työntekijöidemme hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen	Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista	Henkilöstön tyytyväisyyskysely Oiva-raportit ja asiakas-tyytyväisyyskyselyt	Päiväkodin, koulun ja päiväkodin keittiöille terveystarkastaja suorittanut Oiva-tarkastuksen ja kaikkien keittiöiden toiminta oivallista.

toimintakulttuurin rakentamiseen.	Ateriapalvelut tuotetaan ravitsemussuosituksen mukaisesti Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Koulutuspäivien määrä	Tarjottava ruoan laatu noudattaa ruokasuosituksia kaikissa keittiöissä. Koronan aikana osallistuttu muutamaiin teamsin välityksellä toteutettuihin koulutuksiin.
-----------------------------------	---	-----------------------	---

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen €	Toteutuma 30.11.2021	Poikkeama	Toteutuma %
Ruokapalvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	621 500		621 500	549 056,76	72 443,24	88,3 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	2 000		2 000	2 636,77	-636,77	131,8 %
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	623 500	0	623 500	551 693,53	71 806,47	88,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	413 980		413 980	352 560,74	61 419,26	85,2 %
Palvelujen ostot	92 280		92 280	81 279,82	11 000,18	88,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	242 100	4 000	246 100	231 596,28	14 503,72	94,1 %
Avustukset						
Vuokramenot	1 000		1 000	1 110,04		
Muut menot	180		180	57,26	122,74	31,8 %
menot yhteensä	749 540	4 000	753 540	666 604,14	86 935,86	88,5 %
TOIMINTAKATE (netto)	-126 040	-4 000	-130 040	-114 910,61	-15 129,39	88,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	9 320		9 320	5 783,18	3 536,82	62,1 %
Tulot	204 860		204 860	181 193,85	23 666,15	88,4 %
Menot	71 460		71 460	60 543,32	10 916,68	84,7 %
KOKONAISTULOT	828 360	0	828 360	732 887,38	95 472,62	88,5 %
KOKONAISMENOT	830 320	4 000	834 320	732 930,64	101 389,36	87,8 %
NETTO KUSTANNUS	-1 960	-4 000	-5 960	-43,26	-5 916,74	0,7 %